

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра загально-медичних наук**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u>
Назва освітньої програми	<u>Фізична терапія, ерготерапія</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Завідувач кафедри загально-медичних наук, доктор педагогічних наук, професор Самокиш Іван Іванович	0979759198	samokih@i.ua

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр галузі знань: 22 Охорона здоров'я, спеціальності: 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії» полягає у формуванні визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема: теоретичних знань щодо програмування реабілітаційних втручань при різних патологіях: вивчення загальних положень щодо побудови програми на основі МКФ та постановка SMART-цілей в програмі; оволодіння уміннями і практичними навичками, необхідних для проведення обстежень пацієнта/клієнта, використовуючи відповідний інструментарій, за системою МКФ (структура/функція тіла; активність/участь; фактори зовнішнього середовища/соціальна адаптація), трактування та аналіз взаємозв'язків отриманих даних з метою визначення системи ураження та постановки реабілітаційного діагнозу.

В межах курсу студенти вивчають базові теоретико-практичні аспекти фізичної реабілітації, ерготерапії.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати проблеми в галузі фізичної терапії, ерготерапії, оцінювати стан пацієнту у комплексі загально-медичного симптомом-комплексу організму хворого, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПР)**, передбачених освітньою програмою:

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

класифікації доменів Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) та їх роль у фізичній терапії та ерготерапії; найважливіших етіологічних і патогенетичних факторів формування патологічних процесів в організмі людини

при патології внутрішніх органів; схеми дослідження пацієнтів за системою МКФ та їх взаємозв'язків;

Уміння:

спілкуватися з пацієнтами та співробітниками мультидисциплінарної команди; трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

Навички:

- ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності;
- використовувати навчальне обладнання, технічні засоби навчання.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (перший семестр / другий семестр)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	16	24	50	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.
1 семестр				
Тема 1. Розвиток напряму фізична терапія та ерготерапія.	14	2	4	8
Тема 2. Дослідження ролі МКФ в навчанні фахівців. Міжнародна класифікація функціонування (МКФ): поняття активності, участі, функцій, структур, контекстуальних чинників.	12	2	4	6
Тема 3. Практичне використання МКФ в діяльності фізичного терапевта	10	2	2	6
Тема 4. Мультидисциплінарний принцип роботи. Поняття реабілітаційного потенціалу	10	2	2	6
Тема 5. Програмування реабілітаційних втручань при різних	12	2	4	6

патологіях: загальні положення щодо побудови програми. SMART-цілі. Довго-та короткострокові цілі при плануванні реабілітаційних втручань при різних патологіях.				
Тема 6. Принципи програмування занять в реабілітації пацієнтів з різними патологіями.	12	2	4	6
Тема 7. Послідовність дій фізичного терапевта при програмуванні фізіотерапевтичних втручань.	10	2	2	6
Тема 8. Загальні питання реабілітації. Лікувальна фізична культура.	10	2	2	6
Усього годин	90	16	24	50
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Розвиток напряму фізична терапія та ерготерапія.	2
2	Тема 2. Фізична терапія та фізична реабілітація: відмінності та загальні риси.	2
3	Тема 3. Всесвітня конфедерація фізичної терапії: структура та загальні положення.	2
4	Тема 4. Роль МКФ в навчанні фахівців.	2
5	Тема 5. Міжнародна класифікація функціонування (МКФ): поняття активності, участі, функцій, структур, контекстуальних чинників.	2
	Всього	10

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії»:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

Фізична реабілітація при захворюваннях серцево- судинної системи: Недостатність кровообігу. Гіпертонічна і гіпотонічна хвороби. Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях: рани; опіки і відмороження; переломи кісток; ампутації. Фізична реабілітація при оперативних втручаннях на органах грудної і черевної порожнини. Фізична реабілітація при захворюваннях суглобів: артрити; артрози. Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях: рани; опіки і відмороження; переломи кісток; ампутації. Фізична реабілітація при оперативних втручаннях на органах грудної і черевної порожнини. Фізична реабілітація при захворюваннях обміну речовин: ожиріння; цукровий діабет; подагра.

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

Питання до заліку

1. Охарактеризувати структуру та компоненти МКФ.
2. Практичне використання МКФ в діяльності фізичного терапевта.
3. Цілі МКФ.
4. Взаємодія концепцій МКФ.

5. Застосування МКФ в плануванні реабілітаційного втручання.
6. Розкрити зміст поняття міждисциплінарний підхід (команда) в реабілітації
7. Мультидисциплінарний принцип роботи.
8. Поняття реабілітаційного потенціалу.
9. Поняття мультидисциплінарної бригади.
10. Програмування реабілітаційних втручань при різних патологіях: загальні положення щодо побудови програми. SMART-цілі.
11. Довгострокові та короткострокові цілі при плануванні реабілітаційних втручань при різних патологіях.
12. Постановка реабілітаційних цілей спеціалістів команди (пацієнт - лікар - фізичний терапевт – ерготерапевт – логопед – соціальний працівник).
13. Зміст цілей у SMART форматі (коротко та довготермінові цілі).
14. Принципи програмування занять в реабілітації пацієнтів з різними патологіями.
15. Принципи профілактики в ФРМ.
16. Педагогічні принципи в роботі фізичного терапевта з пацієнтом.
17. Послідовність дій фізичного терапевта при програмуванні фізіотерапевтичних втручань.
18. Оцінка ефективності проведених реабілітаційних втручань.
19. Значення окремих факторів для ефективної реабілітації.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Магльований А. В. Основи фізичної реабілітації: навч. Посібн. / А. В. Магльований, В. М. Мухін, Г. М. Магльована. - Львів: Ліга-Прес, 2006. – 147 с.: іл.
2. Медична психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закладів ВМНЗ IV рівня акредитації МОЗ України / І. Д. Спіріна [та ін.]. - Дніпропетровськ: Ліра ЛТД, 2012. - 442 с.
3. Фізичні чинники в медичній реабілітації [Електрон.ресурс] : підруч. для студ. та лікарів / ред. В. Н. Сокрут, В. М. Казаков. ; МОЗ України, Центр.метод. каб. з вищ. освіти , Донец.нац. мед. ун-т ім. М. Горького. - Електрон. текст-Донецьк : ДонНМУ; ДОКТМО, 2008. -576 с. + 1 ел. опт. диск (CD-ROM).
4. Черненко М. І. Медико-соціальна і психологічна реабілітація хворих та інвалідів: підруч. для студ.-психологів, дефекторів, соціологів вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації, лікарів-експертів МСЕК і ЛКК / М. І. Черненко, І. Ф. Аршава. –Дніпропетровськ : ДНУ, 2007. -606 с.
5. Мицкан Б.М., Попель С.Л. та ін. Функціональна анатомія: Підручник для ВНЗ фіз. виховання і спорту III-IV рівнів акредитації / За ред. Я.І. Федонюка, Б.М. Мицкан, Я.І. Федонюк. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2007. - С. 552.
6. International Handbook of Occupational Therapy Interventions / Ed. by Swederback Ingrid. — Springer, 2009. - 553 p

Допоміжна

1. Коляденко Г.І. Анатомія людини: Підручник. – К.: Либідь, 2001.384 с.
2. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: Підручник для студентів вищих навч. мед. закладів / За ред. В.В. Канчука, Г.В. Дзяка. - К: Здоров'я, 1995.- 312с.
3. Порада, А. М. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів I-III рівнів акредитації

- / А. М. Порада, О. В. Порада. -Київ: Медицина, 2011. -295 с.
4. Price, S. Occupational therapy in childhood. Philadelphia, Whurr Publishers Ltd. 2002 Semmler, J.C. Early Occupational Therapy Intervention. Neonates to Three Years. Gaithersburg: Aspen Publishers, Inc., 1990.
 5. Strong, S., Rigby, P., Stewart, D., Law, M., Letts, L., Cooper, BB. (1998). Application of the person-environment occupation model: a practical tool. Canadian Journal of Occupational Therapy 66 (3), 122-132/
 6. Wilson Howle, J. M. .Cerebral Palsy.Ch.2 Decision Making in Pediatric Neurological Physical Therapy, edited by Campbell, S.K., 1999.
 7. Youngblood, N., Hines, J.(1992). The influence of the family's perception of disability on rehabilitation process. Rehabilitation Nursing, 17 (6), 323- 326

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
4. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
5. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/811-travmatologiya-i-ortopediya-sklyarenko-yet.html>
6. <http://kingmed.info/media/book/5/4154.pdf><http://healthgate.com>,
7. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/>
8. <http://php.silverplatter.com>
9. <http://www.accesspub.com>
10. <http://BioMedNet.com>
11. <http://www.healthweb.org>